

vergadering **C92 – CUL12**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 12 januari 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de wijziging bij de RVA met betrekking tot scheppende kunstenaars - 548 (2011-2012)	3
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de ondersteuning van het Rubenianum - 633 (2011-2012)	5
Vraag om uitleg van de heer Lieven Dehandschutter tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aandacht voor beeldende kunstenaars - 699 (2011-2012)	9

■

Waarnemend voorzitter: de heer Paul Delva**Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de wijziging bij de RVA met betrekking tot scheppende kunstenaars - 548 (2011-2012)**

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik weet dat dit niet echt uw bevoegdheid is – het is een federale kwestie –, maar het heeft heel wat repercussies voor de culturele sector, vooral voor de scheppende kunstenaars.

Heel wat scheppende kunstenaars stellen zich vragen over de nieuwe toepassing van de reglementering voor kunstenaars door de RVA. De RVA heeft namelijk beslist zijn interpretatie van de regels met betrekking tot de werkloosheidsuitkering in de artistieke sector te wijzigen. Vanaf nu worden kunstenaars in de visuele kunsten gelijkgesteld aan ‘zelfstandigen’. Dit wil bijvoorbeeld zeggen dat de RVA geen rekening meer houdt met de omzetting naar loon van de opbrengst van de verkoop van werken en prestaties uitgevoerd via de Steungevende Maatschappij voor Artiesten (SMart) of een ander sociaal bureau voor kunstenaars. Over het algemeen volstaan de C4-formulieren die deze sociale bureaus uitgeven dus niet meer als bewijs voor een artistieke prestatie. Deze nieuwe toepassing van regelgeving zorgt voor heel wat onduidelijkheid en ongerustheid binnen de sector. Minister van Cultuur van de Franse Gemeenschap Laanan reageerde met ongenoegen op deze nieuwe toepassing, die volgens haar een stigmatisatie was van onze scheppende kunstenaars.

– *De heer Bart Caron, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Zij nam initiatief tot het grondig analyseren van de situatie en nam contact op met de RVA. Verder stuurt ze er bij haar federale collega's op aan om in het kader van de toekomstige regering de problematiek van het kunstenaarsstatuut ter harte te nemen – u merkt dat deze vraag dateert van vóór de nieuwe Federale Regering.

Minister, bent u op de hoogte van de problematiek als gevolg van de nieuwe toepassing van de reglementering door de RVA? Deelt u de bezorgdheid van de sector en van minister Laanan? Had u in het kader van dit dossier reeds contact met de sector en/of de RVA of andere federale instellingen? Hebt u in het kader van dit dossier reeds andere stappen ondernomen? Zo ja, welke? Bent u bereid om deze problematiek aan te kaarten bij uw federale collega's?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Het spreekt voor zich dat dit in eerste instantie een federale materie is. Er is in de Kamer in november een uitgebreid debat over gevoerd. Het zou inderdaad goed zijn als u de zaak bij de federale overheid zou kunnen aankaarten.

De heer Bart Caron: Ik ben recent net als sommigen van u benaderd vanuit de kunstenaarssector in verband met deze thematiek. Er is geen eensgezindheid over de definiëring en categorisering van kunstenaars. Dat soort termen staat letterlijk in de socialezekerheidsregeling.

Het is mijn bekommernis dat de kunstenaars zelf maximaal kunnen genieten van dit statuut, minister, uiteraard binnen de grenzen van de wetgeving, maar niet zoals sommige Waalse collega's van ons vragen. Het is geen communautaire discussie. We hebben wel een andere mentaliteit. Ze vragen om de categorisering op te rekken tot en met alle mogelijke beroepsgroepen die in en rond een cultureel huis zitten of lopen. Daarmee gaan we niet alleen de reguliere sociale zekerheid en de andere cao's ondergraven, maar gaan we ook de kwetsbare specifieke positie van kunstenaars die niet in loondienst noch zelfstandige zijn, in gevaar brengen. Dat heeft te maken met het feit dat Vlaanderen een sterk subsidiebeleid voert. We geven de kunstenaar een sterke positie en zo ook de omkaderende medewerkers

van kunstinstellingen. Onze vrienden van de Franse Gemeenschap leunen naast hun subsidies iets meer op de federale sociale zekerheid.

Ik wil wel sociaal zijn, maar ik wil prioriteit vragen, ook in de gesprekken met de federale overheid, voor de kwetsbare positie van die mensen die in de meest onzekere professionele situatie verkeren. Ze moeten toch het centrale aandachtspunt van ons cultuurbeleid vormen.

Ik wil dit benadrukken. We hebben binnen Groen! vaak die discussie gevoerd. We vormen in de Kamer een groene fractie met Ecolo. Daar blijkt het verschil in toepassing van de regelgeving. Laat ons de sociale zekerheid niet gebruiken om een cultuurbeleid te voeren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dit wordt een belangrijk jaar, waarin we knopen moeten doorhakken. Ik hoop op een goede samenwerking in deze commissie.

We kennen de terechte ongerustheid die is ontstaan in de sector naar aanleiding van de recente standpunten van de RVA, onder andere over de werkloosheidsuitkering voor scheppende kunstenaars. Het gevaar van de interpretatie door de RVA bestaat erin dat de sociaal-juridische positie van de scheppende kunstenaars wordt uitgehold. Dat komt door het feit dat men geen rekening houdt met de omzetting van de opbrengst van de verkoop van een werk of van prestaties naar loon via een sociaal bureau voor kunstenaars. Op die manier wordt het voor veel scheppende kunstenaars bijzonder moeilijk om socialezekerheidsrechten op te bouwen.

Uiteraard heb ik alle begrip voor die bezorgdheid uit de sector. Er is wel nog heel wat onduidelijkheid. Je kunt afleiden uit wat de RVA heeft verspreid dat die met de nieuwe interpretatie die wordt gegeven aan de bestaande regelgeving, ervan uitgaat dat de meeste scheppende kunstenaars zelfstandigen zijn. Volgens ons baseert men die veronderstelling op achterhaalde cijfers. Onze diensten hebben niet kunnen nagaan waarop dat precies is gebaseerd.

Juridisch klopt het niet om scheppende kunstenaars automatisch gelijk te stellen met zelfstandigen. De RVA hanteert bij zijn interpretatie van de voor de kunstensector relevante regelgeving een onderscheid tussen scheppende en andere kunstenaars. In de RSZ-regelgeving is dit onderscheid niet terug te vinden. Ik vraag me dan ook af waar ze dat halen. Kunstenaars kunnen het sociaalrechtelijk statuut van werknemer op twee manieren verwerven: ofwel door een arbeidsovereenkomst – dat is de klassieke weg –, ofwel zonder arbeidsovereenkomst, door tegen betaling van een loon artistieke prestaties te leveren of artistieke werken te produceren in opdracht van een natuurlijke of rechtspersoon.

De RSZ maakt in de regelgeving bijgevolg geen onderscheid tussen scheppende en uitvoerende of vertolkende kunstenaars. Wel integendeel, er wordt uitdrukkelijk melding gemaakt van creatie in opdracht, van het scheppen van artistiek oeuvre, ook in de sector van de beeldende kunsten. Voor deze activiteiten zijn RSZ-bijdragen in het statuut van werknemer verschuldigd. Er mag worden aangenomen dat werknemers door het leveren van deze bijdrage in de sociale zekerheid dezelfde bescherming genieten als andere werknemers in de maatschappij. Dat is een toepassing van het gelijkheidsbeginsel.

Voor de sociale zekerheid kan een kunstenaar enkel als zelfstandig worden beschouwd wanneer hij niet in opdracht werkt of wanneer hij bewijst sociaal-economisch onafhankelijk te zijn. Maar de RVA gaat uit van een quasivermoeden dat scheppende kunstenaars meestal zouden werken volgens het model van zelfstandigen. Er is dus een conflict.

Het Kunstenloket volgt de situatie op de voet en organiseerde op 14 november een infosessie. Er zijn heel wat interpretatieverschillen. Men zit niet altijd op dezelfde lijn. In de infobrief van de RVA staan enkele tegenstrijdigheden die verwarring hebben veroorzaakt in de sector.

We hebben verduidelijking gevraagd aan de RVA, maar we hebben nog geen antwoord ontvangen. We wachten het antwoord af. Duurt het te lang, dan zullen we actie ondernemen.

Het is pas in december gevraagd, dus laat ons daar nog even op wachten. Het kan dat we in gesprek gaan met de bevoegde niveaus en met de federale overheid. Er is nog heel veel onduidelijkheid en er is geen correcte interpretatie van de RVA. Als die wordt aangehouden, zullen we stappen zetten, maar misschien komt er nog een verduidelijking in de een of andere zin. We blijven dit op de voet volgen, ook vanuit het Kunstenloket. Het is goed dat ze er ook bij betrokken zijn omdat ze veel expertise hebben en goed weten hoe dit het beste wordt aangepakt en geregeld voor de kunstenaar.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, het verheugt me dat er geen discussie is over de vraag of de RVA al dan niet een correcte interpretatie toepast en dat Vlaanderen eensgezind zegt dat die interpretatie verkeerd is. Dat zal veel beeldende kunstenaars deels geruststellen.

Het verheugt me ook dat u een brief hebt gestuurd en op een antwoord wacht van de RVA, en dat u indien nodig, stappen zult ondernemen om die onjuiste interpretatie aan te kaarten. Ik ben dus tevreden met dit antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de ondersteuning van het Rubenianum
- 633 (2011-2012)**

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over een kenniscentrum met wereldfaam, het Rubenianum in Antwerpen. Het heeft als doelstelling het verzamelen, ontwikkelen en verspreiden van informatie over beeldende kunst in de Nederlanden van de 16e en 17e eeuw, met bijzondere aandacht voor het werk van grote meesters zoals Rubens, Jordaens en Van Dyck.

Een klein woordje over de geschiedenis. Het instituut is gegroeid uit documenten en archieven die naar aanleiding van de opening van het Rubenshuis in 1947 werden samengebracht. Een vijftiental jaar later werd de verzameling aanzienlijk verrijkt door de verwerving van een fantastisch archief, dat van Ludwig Burchard. Dat was een Rubenskenner die jarenlang alle mogelijke informatie verzamelde over de Vlaamse schilderkunst van de 16e en 17e eeuw. Het archief bevat heel opmerkelijke documentatie over Rubens en Van Dyck.

Het archief werd in de loop van de jaren uitgebreid, onder meer door inspanningen van het Rubenianum, maar ook van het Centrum voor de Vlaamse Kunst van de 16de en de 17de eeuw. Deze unieke en bijzonder rijke Rubensdocumentatie vormt vandaag de basis voor de uitgave van het Corpus Rubenianum Ludwig Burchard, een omvattende oevrecatalogus over Rubens.

Het Rubenianum is toegankelijk voor het publiek en ondersteunt zowel de geïnteresseerde liefhebber als de gespecialiseerde onderzoeker. Het heeft drie kerntaken: als bibliotheek- en documentatiecentrum verzamelt het kennis, als onderzoekscentrum ontwikkelt het kennis en als kenniscentrum verspreidt het kennis.

De bibliotheek bevat meer dan 45.000 volumes, een uitgebreide collectie veilingcatalogi en 150 lopende tijdschriften. Er is ook een omvangrijke fototheek.

Als onderzoekscentrum onderhoudt het Rubenianum intense contacten met de Vlaamse universiteiten, musea en soortgelijke instituten in het buitenland. Zijn wetenschappers verlenen wereldwijd medewerking aan grote tentoonstellingen over Vlaamse kunst en richten colloquia in.

Het Rubenianum beschikt dus ook over het fameuze Burchardarchief, dat de basis vormt voor het Corpus Rubenianum. Dat Corpus Rubenianum Ludwig Burchard zal het integrale integrale oeuvre van Rubens, meer dan 2500 werken, catalogiseren. De realisatie van deze prestigieuze reeks, waartoe de stad Antwerpen zich verbonden heeft, past in een lange traditie van Rubensonderzoek.

De derde pijler is de verspreiding van kennis. Die wordt gevormd door de publieksfunctie van de bibliotheek.

Voor het voltooiën van de resterende corpusdelen van het Corpus Rubenianum Ludwig Burchard werd binnen de Koning Boudewijnstichting een specifiek fonds opgericht, het Rubenianum Fund.

We hebben te maken met een instituut van wereldfaam dat bijzonder gespecialiseerd is in datgene waarmee Vlaanderen misschien wel het meest bekend is over de grenzen: onze heel grote meesters, de schilders van de 16e en 17e eeuw. Voor zover ik kon nagaan, krijgt dit belangrijke documentatiecentrum vandaag geen subsidies vanwege de Vlaamse Gemeenschap. Dat heeft een aantal consequenties. Ik vermoed dat het Rubenianum daardoor minder gemakkelijk in bestaande netwerken in Vlaanderen stapt. Ik vraag me eigenlijk af waarom zo'n fenomenaal instituut buiten de bestaande kanalen valt.

Minister, heeft het Rubenianum vroeger subsidies aangevraagd bij de Vlaamse overheid? Hoeveel middelen werden eventueel toegekend en voor welke specifieke doeleinden? Indien het geen middelen ontving, waarom dan niet?

Welke subsidiemogelijkheden ziet u voor dergelijke wetenschappelijke documentatiecentra, die onder meer voor het internationaal cultuurbeleid van Vlaanderen van heel groot belang zijn? Ik weet dat we in een tijd van bezuinigingen zitten, maar het is me opgevallen dat zo'n knap instituut buiten elk officieel kanaal valt. Ik heb het niet alleen over het mislopen van subsidies, maar vooral over het feit dat het daardoor minder gemakkelijk contact legt met wel gesubsidieerde organisaties, instellingen of musea in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, als men spreekt over Rubens, Van Dyck en Jordaens, dan mag een Antwerpenaar niet ontbreken in het debat.

Collega's, in alle ernst: ik deel de bekommernis van de heer Delva. Ik besef dat dit tijden van besparingen zijn. Ik ben ervan overtuigd dat er op bepaalde vlakken binnen Cultuur wel degelijk kan worden bespaard, maar het frappeert me ook dat het Rubenianum niet echt in het wereldje van de subsidies zit. Ik vind dat spijtig, want het is inderdaad een instelling met wereldfaam.

De mensen die de kans hebben gehad om de Hermitage in Sint-Petersburg te bezoeken, konden er vaststellen dat de Spaanse en Italiaanse meesters ongeveer elk één zaal hebben gekregen. De Vlaamse meesters hebben drie zalen gekregen en één daarvan is zo goed als alleen gewijd aan Rubens, Jordaens en Van Dyck. Sinds eind vorig jaar tot eind maart loopt er in de Hermitage van Amsterdam een tentoonstelling die specifiek gewijd is aan Rubens, Jordaens en Van Dyck.

De kennis en de kunde die opgebouwd werden binnen het Rubenianum, is uitzonderlijk en van wereldklasse. Alles wat de jongste jaren gepubliceerd werd over Rubens, de nieuwe inzichten die er zijn gekomen over de meesters van die periode, vinden heel vaak hun oorsprong in dat heel uitgebreide archief.

Ik denk dat we ook moeten durven te zeggen dat we binnen het Vlaamse cultuurbeleid prioriteiten moeten leggen, zeker in periodes van budgettaire krapte. Het is wel onbegrijpelijk dat een organisatie als deze geen ondersteuning krijgt vanuit de Vlaamse Gemeenschap omdat de uitstraling die een dergelijke organisatie heeft, immens is. Als ik dan zie wat er allemaal gesubsidieerd wordt binnen het Vlaamse cultuurbeleid, waarvan we nagenoeg zeker

zijn dat heel veel van die zaken zelfs nooit een voetnoot zullen worden in de culturele geschiedenis van ons land, dan lijkt het me nuttig toch eens te bekijken in hoeverre er ondersteuning mogelijk is voor het Rubenianum.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, collega's, ik kan in grote lijnen de uiteenzettingen van mijn twee voorgangers onderschrijven. Vorig jaar was ik in Parijs en het was lang geleden dat ik nog eens in het Louvre was geweest. Ik was onder de indruk van de enorme aandacht die Rubens en zijn tijdgenoten daar krijgen. Ik hoop ook eind volgende maand de Hermitage in Amsterdam te kunnen bezoeken.

Na de rouwhulde die gisteren werd gebracht aan onze goede collega Miel Verrijken, met wie ik in deze commissie zat in 1998-1999, is het passend aan te halen dat hij een eminent Rubenskenner en -bewonderaar was. In die periode heeft hij mij het belang en de verdienste van het Rubenianum leren kennen.

Minister, we kijken met belangstelling uit naar uw antwoord. Het verwondert me enigszins dat zeker vanuit Antwerpen en zeker vanuit zo'n gerespecteerde instelling, men de weg naar Brussel en de centen nog niet heeft gevonden. Misschien heeft men die weg wel proberen te bewandelen, dat zullen we horen in het antwoord van de minister. Ik denk dat we het er principieel over eens zijn dat een dergelijke organisatie en een dergelijk initiatief waardering en ondersteuning verdient. In de huidige financiële context moeten we natuurlijk geen valse verwachtingen scheppen.

Minister, ik loop misschien vooruit op uw antwoord, maar ik denk dat we misschien eens moeten kijken, niet alleen binnen de middelen van Cultuur maar aangezien het gaat om een kennis- en onderzoekscentrum, of ook binnen Wetenschapsbeleid en Onderzoek en Ontwikkeling geen ruimte kan bestaan.

Vooraleer een echt dossier kan worden opgesteld, moet men de huidige werking eens financieel bekijken. Ik heb daar totaal geen zicht op. Wat is de eigen inbreng? Wat krijgt men van de stad Antwerpen? Ik heb wel de indruk dat de stad Antwerpen uiteraard het Rubenianum serieus ondersteunt. Is er ook ondersteuning vanuit de provincie Antwerpen die een eigen cultuurbeleid heeft? Dat zijn allemaal vragen die vooraf moeten worden bekeken en beantwoord. Als er dan ruimte zou worden gevonden, moeten wij zeer duidelijk weten waaraan de middelen precies worden besteed, projectmatig of structureel. Tot hier enkele elementen die ik in het debat wilde gooien.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, uiteraard ben ik het met jullie allemaal eens dat het Rubenianum een heel belangrijk documentatiecentrum is voor de rijke Vlaamse beeldende kunsten in de 16e en 17e eeuw, met Rubens als sleutelfiguur. Het klopt dat de internationale uitstraling bijzonder groot is, maar het klopt absoluut niet dat het Rubenianum geen subsidies ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap, laat dat duidelijk zijn en laat daar geen misverstand over ontstaan.

Het Rubenianum wordt gesubsidieerd binnen de werkingssubsidie die de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking heeft gesteld voor het structureel Samenwerkingsverband Kunstmusea Antwerpen. Dit is onder meer door de aanwezigheid van het Rubenianum op Vlaams niveau ingedeeld. Voor de beleidsperiode 2009-2014 ontvangt de stad Antwerpen hiervoor jaarlijks 400.000 euro werkingssubsidie vanuit Vlaanderen. Het is geoormerkt aan de subsidie dat dit samenwerkingsverband bestaat uit het Rubenshuis, het Rubenianum en het Museum Mayer van den Bergh, dat ook de collectie Smidt van Gelder beheert. Dat staat trouwens ook in de beheersovereenkomst die de Vlaamse Gemeenschap sloot met de stad Antwerpen voor het Samenwerkingsverband Kunstmusea Antwerpen. Daarin zijn de specifieke doelstellingen opgenomen die verband houden met de werking van het

Rubenianum. Wij geven dus de middelen aan Antwerpen, dat door de beheersovereenkomst verplicht is die te besteden aan het Rubenianum en het Samenwerkingsverband Kunstmusea Antwerpen. Zo is specifiek afgesproken dat het Samenwerkingsverband Kunstmusea Antwerpen voort expertise ontwikkelt op het vlak van Vlaamse schilderkunst uit de 16e en 17e eeuw en dit deelt met anderen. Het Rubenianum speelt hierin een heel belangrijke rol.

Er is ook overeengekomen om de werking van het Rubenianum in de toekomst nog meer te verankeren, door bijvoorbeeld een meer structurele samenwerking met het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) en andere relevante Vlaamse en internationale partners. De uitvoering wordt ook geëvalueerd in 2012, zoals voorzien. Ik ben mij dus zeker bewust van de internationale positie en wij steunen het dan ook op die manier.

Naast die 400.000 euro die naar Antwerpen gaat, dat ook geormerkt is voor onder andere het Rubenianum, heb ik in 2010 een projectsubsidie van 7000 euro toegekend voor de voorbereiding van een subsidieaanvraag bij Europa in het kader van Europeana. Omdat het Rubenianum internationaal zo belangrijk is en daar ook op moet kunnen inpikken, hebben wij expliciet in die extra projectsubsidie voorzien.

Wat zijn verdere mogelijkheden? Het decreet over het cultureel erfgoed lijkt mij de enige weg die in aanmerking komt om extra subsidiemogelijkheden te creëren. Op Vlaams niveau zijn er subsidiemogelijkheden voor op dat niveau ingedeelde musea en culturele archiefinstellingen, en ook voor landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed. Deze hebben als kerntaak de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed. Wetenschappelijke documentatiecentra dienen hun werking te richten op de criteria van dat decreet om in aanmerking te komen voor subsidiëring.

Indien zij evenwel exclusief gericht zijn op onderzoek of verbonden zijn aan een universiteit of hogeschool, dan ligt de verantwoordelijkheid voor ondersteuning bij het onderwijs- en wetenschapsbeleid. De heer Dehandschutter had het er ook al over. Als wetenschappelijke documentatiecentra in een museum zijn ingebed – zoals bij het Rubenianum het geval is –, in een culturele archiefinstelling of een andere cultureel-erfgoedorganisatie, dan kunnen die in aanmerking komen voor subsidiëring als aan de voorwaarden en criteria van het decreet wordt voldaan. Dit geldt dus ook voor het Rubenianum.

Dat is de stand van zaken. Het gebeurt wel meer dat grote steden het op die manier aanpakken. In Gent zijn gelijkaardige constructies uitgewerkt om de middelen naar de stad te brengen. Daar zijn natuurlijk voorwaarden aan gekoppeld.

De heer Paul Delva: Ik dank u voor het antwoord. Het is een geruststelling dat via dat samenwerkingsverband en de stad Antwerpen wordt opgetreden. Het Rubenianum is beter verankerd dan ik dacht. Het denkspoor van een aanpak via het decreet over het cultureel erfgoed moet eens goed worden overdacht.

Het is mij nog altijd niet duidelijk of het Rubenianum zelf tevreden is met de middelen die het via het samenwerkingsverband en de stad Antwerpen krijgt. Het is een belangrijk bedrag, maar toch veel minder dan wat andere musea krijgen.

De heer Wim Wienen: De beheersovereenkomst met de stad Antwerpen heeft betrekking op drie instellingen: het Rubenshuis, het Rubenianum en het Museum Mayer van den Bergh. Als ik mij niet vergis, loopt die beheersovereenkomst nu af. Kunt u mij zeggen hoe de middelen werden verdeeld? Komt er een nieuwe beheersovereenkomst, en worden daarvoor middelen uitgetrokken?

Minister Joke Schauvliege: Ik begrijp de vraag om de steun te verhogen, maar die steun is vandaag al substantieel.

Mijnheer Wienen, de beheersovereenkomst geldt voor de periode 2009-2014. Er komt een evaluatie, maar normaal gezien wordt die verlengd. Er wordt nagekeken of Antwerpen de

engagementen nakomt, waarmee ik niet wil zeggen dat dit niet gebeurt. De procedure wordt gewoon afgehandeld.

Als op een bepaald ogenblik het Rubenianum zou beslissen om te gaan aankloppen voor een regeling via het Cultureel-erfgoeddecreet, dan moet het uit het samenwerkingsverband stappen. Beide kunnen niet worden gecombineerd. In dat geval moet het Rubenianum een echt expertisecentrum worden, waarop dan dat decreet van toepassing is. Destijds heeft men het anders aangepakt, en gekozen voor een cluster met de stad Antwerpen. Misschien moet het wetenschappelijke luik nog eens goed worden bekeken. Misschien wordt dat te weinig benut. De verdere uitbouw van de wetenschappelijke poot is wel te combineren met beide regelingen. Maar vandaag extra middelen op tafel leggen, is niet evident. Ik kan geen valse verwachtingen op dat vlak creëren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Lieven Dehandschutter tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aandacht voor beeldende kunstenaars

- 699 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, collega's, naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen in de plenaire vergadering hebben verschillende collega's al verwezen naar onze contacten met het Nieuw Internationaal Cultureel Centrum (NICC), de organisatie van wat ik de niet-georganiseerden noem. De meesten hebben die mensen voor het kerstreces ontmoet. Het gesprek was de moeite waard, en het gaf aanleiding tot mijn vraag.

Ik verwijs in de eerste plaats naar het Vlaams regeerakkoord. Dat verwijst zeer uitdrukkelijk naar de positie van en de nood aan aandacht voor de individuele kunstenaars. "Er moet meer aandacht komen voor de individuele kunstenaars en hun sociaaljuridische positie en een sterkere investering in beurzen en ruimere trajectsubsidies." Ook in uw beleidsnota Cultuur staat in operationele doelstelling 15: "Extra aandacht voor de beginnende en individuele kunstenaar."

Ondertussen hebben we gesproken met de vertegenwoordigers van het NICC. Zij zijn zeer bezorgd over de evoluties die ze recent hebben vastgesteld. De middelen voor het aankoopbeleid van hedendaagse kunst vallen bijna volledig weg. Verder komt de rechtstreekse steun uit het Kunstendecreet in het gedrang. Zij hebben ons cijfermatig aangetoond dat de daling van het aandeel van de individuele kunstenaar toch wel zorgwekkend is. Nog slechts 0,5 procent van het budget van het Kunstendecreet gaat naar individuele kunstenaars. Ze vrezen dat dat blijft dalen als er niets gebeurt. Ze vrezen dat de organisaties die hun structurele subsidies zien zakken, zullen overstappen naar projectsubsidies. Ik heb het in de plenaire vergadering al gezegd: we kunnen die organisaties niets verwijten. We moeten wel vermijden dat individuele kunstenaars daar het slachtoffer van worden.

Om het positief te stellen: het NICC vraagt om binnen de projectsubsidies een aandeel van 10 procent te reserveren voor individuele beeldende kunstenaars. Daarnaast vragen zij, ter compensatie van het budget voor aankoop dat op nul werd gezet, dat er een budget wordt gereserveerd binnen de middelen voor de aankoop van topstukken.

Bij de vraag om uitleg van mevrouw Idrissi kwam het sociaal statuut van de individuele kunstenaar al aan bod. De cachetregeling zou moeten worden aangepast. Dat is nogal een technische zaak. Dat heeft te maken met het in aanmerking komen voor

werkloosheidsuitkering van de RVA. Het geldt dat ze uit hun prestaties ontvangen wordt gedeeld door een bepaald bedrag om zo het aantal gewerkte dagen dat nodig is om in aanmerking te komen voor een werkloosheidsvergoeding te berekenen.

Minister, werd u ook gecontacteerd door het NICC? Kent u de vragen van het NICC? Wat is uw reactie op hun vragen en voorstellen? Hebt u overleg met hen gepland?

Acht u het mogelijk om in te gaan op hun vraag om binnen het projectluik van het Kunstendecreet middelen voor hen uit te trekken? Kan dat juridisch gezien? Zo nee, kan er op een andere manier een correctie gebeuren? Ziet u een andere manier om tegemoet te komen aan hun vragen en het regeerakkoord na te komen?

Wat is uw reactie op hun vragen en opmerkingen rond het aankoopbeleid?

Kunt u nog iets melden in verband met het sociaal statuut en dan vooral de cachetregeling?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, het verheugt me dat verschillende collega's ingaan op de vragen en bezorgdheden van het NICC. Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Dehandschutter, al besef ik dat sommige vragen al behandeld zijn bij de bespreking van de beleidsbrief. Ik heb u toen heel nadrukkelijk gevraagd naar de reservering van het projectluik binnen de middelen van het Kunstendecreet. U hebt daar toen positief op geantwoord. Een belangrijk deel zou naar de individuele kunstenaars gaan. Ik was toen heel blij. Ik hoop natuurlijk dat u vandaag hetzelfde zult antwoorden.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Voorzitter, ik wil benadrukken dat Open Vld zoals altijd groot voorstander is van de projectmatige subsidies. U bent daar al gedeeltelijk aan tegemoetgekomen door een verhoging toe te kennen. Wij kijken natuurlijk uit naar de volgende subsidieronde en hoe u dat dan allemaal gaat aanpakken. Volgens de media zijn er 356 dossiers ingediend die goed zijn voor 150 miljoen euro, terwijl er maar 87 miljoen euro te verdelen valt. Ik vraag me af hoe u dat gaat bolwerken.

Ik sluit me aan bij de vraag van de heer Dehandschutter. Er is nu een Federale Regering die op snelheid komt. Hoe zit het met de federale regelgeving omtrent individuele kunstenaars? Kunt u overleg plegen met de Federale Regering? Kunt u de fiscale mogelijkheden onderzoeken om de inkomsten van de individuele kunstenaars over een langere tijd te spreiden? Dan kunt u hen misschien een rooskleuriger beeld geven. Kunstenaars worden nu bijvoorbeeld afgestraft omdat ze in een korte periode te veel inkomsten hebben uit een tentoonstelling. Kent u dat dossier?

Ik vraag om daar zo gauw mogelijk met de federale overheid over te praten en een oplossing te zoeken, want dat is broodnodig. Zo kunnen we de individuele kunstenaars maximaal ondersteunen.

De heer Bart Caron: In de eerste vraag om uitleg hebben we het sociaalrechtelijk facet bekeken, maar er is ook een fiscaal facet. Het gaat over de spreiding van inkomsten over meerdere belastingsjaren.

Minister, we hebben een samenloop van omstandigheden gehad. Er is volgens het NICC een daling van het statistisch aantal individuele kunstenaarsbeurzen in het voorbije jaar. Er is een rem gezet op het aankoopbeleid. Er is een twijfelachtige discussie over in welke mate Vlaamse kunstenaars worden gekocht. Ik ben daar gereserveerd over. En er is een vraag van het NICC om binnen de budgetten oormerken voor individuele kunstenaarsbeurzen te hebben.

We moeten opletten met het bouwen van nieuwe schotten in het Kunstendecreet. Er zijn er al genoeg. Er is een daling van de individuele kunstenaarsbeurzen, zeker voor beeldende kunstenaars. De cijfers van het NICC onderstrepen dat. Dat is een probleem waar we

aandacht moeten voor hebben bij de beoordelingsronde en de oormerking van het totale budget dat daarvoor beschikbaar is. Ik zou dat niet te veel betonnen. Er zijn ook redenen om andere deelsectoren en deelgroepen te betonnen en dan zijn we weer op weg naar een versterkte ‘verschotting’, in plaats van een ontschotting.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben op de hoogte van de aandachtspunten van het NICC en we hebben hierover meerdere malen contact gehad. In mijn beleidsnota staat dat de individuele kunstenaar belangrijk is. De slogan is: ‘Zonder kunstenaar, geen kunst’. We moeten dat proberen door te trekken.

Voor een goed begrip en om verwarring te vermijden, geef ik wat geschiedenis. Voor het Kunstendecreet in 2006 in werking trad, bestond er een reglement voor de ondersteuning van de beeldendekunstensector. Dit was specifiek gericht op de ondersteuning van de individuele kunstenaar in de beeldendekunstensector en de individuele scheppende kunstenaar. Door die expliciete aandacht bestaat het gevoel dat het toen veel beter was. Het beschikbare budget voor de ondersteuning van beeldende kunstenaars was 744.000 euro in 2005.

Met de invoering van het Kunstendecreet in 2006 is de aandacht voor de individuele kunstenaar evenwel niet verdwenen, maar overgenomen in het decreet. In de voorbije twee jaar werd meer dan 1,4 miljoen euro toegekend op het krediet voor ontwikkelingsgerichte beurzen en projectsubsidies aan kunstenaars. Nooit eerder lag dat budget zo hoog. Op dat vlak klopt de kritiek van het NICC dus absoluut niet.

Wat ook niet klopt, is dat slechts 0,5 procent van het budget Kunstendecreet naar individuele kunstenaars zou gaan. Het is het dubbele, namelijk 1 procent op het totale budget van het Kunstendecreet. In 2011 was het totale budget 143 miljoen euro. 1 procent is weinig, maar men moet rekening houden met enkele zaken.

In het totale budget zijn onder andere de grote Vlaamse instellingen, zoals de Opera, deSingel, orkesten, ballet en de Ancienne Belgique, inbegrepen. Dit geeft al een vertekend beeld. 1 procent van het hele budget lijkt weinig, maar de grote instellingen zijn daar dus ook in opgenomen.

Het budget voor de structurele ondersteuning van de kunstenorganisaties is uiteraard beduidend hoger dan het budget voor kunstenaars. In de werkingsmiddelen van de organisaties zit niet enkel de eigen werking, maar ook de artistieke werking. Ieder kunstencentrum, elke werkplaats en kunstenorganisatie binnen de sector van de beeldende kunst moet minstens 20 procent van de toegekende subsidie gebruiken voor de financiering van kunstenaars. Dat is bepaald in artikel 7 van het uitvoeringsbesluit. Dat wil zeggen dat minstens 20 procent van het totale budget voor beeldendekunstenorganisaties moet terugvloeien naar de kunstenaars. Op een bedrag van 4,5 miljoen euro betekent dat jaarlijks 900.000 euro.

Er zijn nog andere subsidiekanalen voor directe en indirecte ondersteuning van kunstenaars. Voor directe ondersteuning verwijs ik naar de internationale subsidies, zoals de residentiewerking en de bijdragen in reis-, verblijf- en transportkosten. Voor indirecte ondersteuning verwijs ik naar projecten van organisaties, waar ook vergoedingen aan kunstenaars in zijn begrepen, de overeenkomsten die de Vlaamse overheid heeft gesloten met een aantal ateliers in het buitenland voor residentiewerking, en het instrument van de creatieopdrachten. Dus, het klopt dat het niet veel is, maar ik wil wel nuanceren wat op de tafel werd gelegd.

Een andere vergelijking is ook belangrijk. De ondersteuning van kunstenaars valt binnen het budget dat naar projecten gaat. Dat werd hier ook door een aantal sprekers gezegd. De verhouding tussen subsidies aan projecten en subsidies aan kunstenaars is binnen dat

specifieke budget 65 procent voor projecten en 35 procent voor kunstenaars. Dat lijkt mij een relevante vergelijking.

Zoals u weet, zal ik dat budget ook verhogen naar 10 procent voor de projecten en 90 procent voor de meerjarig erkende organisaties. Vanaf 2013 zal er dus ook op dat vlak meer geld zijn voor de individuele kunstenpraktijk.

Er werd gevraagd naar een apart budget. Het NICC vraagt dat, maar ik vind dat niet echt relevant. Ik volg de heer Caron hierin: het specifiek reserveren van middelen voor een bepaalde sector is volledig in strijd met het principe van de schotteloosheid dat in het Kunstendecreet wordt vooropgesteld. Ik wil dus niet ingaan op deze vraag, ik meen dat het een verkeerd uitgangspunt zou zijn.

Ik wil daar graag een eerlijk debat over voeren. Uiteraard zijn er een aantal argumenten correct verwoord, maar soms blijkt dat een aantal zaken door elkaar worden gehaald. De termen 'kunstenaar', 'individuele kunstenaar', 'scheppende kunstenaar' en 'beeldende kunstenaar' worden voortdurend door elkaar gehaald, waardoor we niet altijd een zuiver debat hebben. Ze worden ook altijd in een andere context geplaatst, soms worden ze zelfs uit de context gehaald. De ene keer heeft men het over 'de kunstenaar', de andere keer over 'de beeldende kunstenaar'. Op die manier is de vergelijking eigenlijk zoek.

Individuele kunstenaars zijn trouwens niet alleen beeldende kunstenaars, we hebben ook componisten, choreografen, auteurs... We moeten voor al die categorieën van kunstenaars oog hebben, niet alleen voor de beeldende kunstenaars. Ik wil daarmee natuurlijk niet zeggen dat we geen oog moeten hebben voor die groep, integendeel, maar er zou een vertekend beeld ontstaan indien we alleen spreken over individuele kunstenaars wanneer we het over beeldende kunsten hebben. Ik wil dit echt opentrekken en ik wil ook aandacht voor de individuele kunstenaar in al die andere disciplines.

Wat we ook vaststellen – het is hier al aan bod gekomen in de commissie –, is dat het vandaag, in de huidige kunstenpraktijk steeds minder relevant wordt om specifiek over sectorgebonden kunstenaars te spreken. De nieuwe lichting kunstenaars gebruikt van alles door elkaar, ze zijn beeldend kunstenaar, maar tegelijk ook choreograaf en zo meer. Ze gebruiken alles door elkaar en dat is goed, dat kan de creativiteit alleen maar stimuleren. Opnieuw in hokjes denken, is mijns inziens niet goed.

Natuurlijk moet een gezond en evenwichtig cultuurbeleid aandacht hebben voor de noden van de individuele kunstenaar. Ik wil dat benadrukken. Het is daarom dat het beleidsinstrument van ondersteuning van de individuele kunstenaar ook deel uitmaakt van het transversale beleid in het Kunstendecreet. Teruggrijpen naar de 'goede oude tijd' vind ik geen goed idee.

De beeldende kunstenaar is trouwens nog steeds goed voor meer dan de helft van alle middelen die naar individuele kunstenaars gaan, dat is dus niet zo slecht voor die categorie. De rest wordt verdeeld onder de andere disciplines: architectuur, vormgeving, audiovisuele kunst, dans, muziek, muziektheater en dergelijke meer.

Ik stel ook vast dat het aantal aanvragen van beeldende kunstenaars jaar na jaar afneemt. Wij kunnen het natuurlijk niet helpen dat men die aanvragen niet doet. Tot en met 2009 lag het jaarlijks aantal aanvragen rond 280 per jaar en een totaalbudget van 750.000 euro per jaar. In 2010 waren het ongeveer 220 aanvragen, en dat leidt natuurlijk tot minder budget. Het resultaat was dat er 550.000 euro aan ontwikkelingsgerichte beurzen en projectsubsidies aan die beeldende kunstenaars werd toegekend. Dat is dus een daling, maar die daling is het gevolg van een daling in de vraag, niet van een besparing.

We kunnen onze criteria absoluut niet beginnen te verlagen om meer kunstenaars toe te laten, daar ben ik evenmin voorstander van. Het is niet onze bedoeling om ervoor te zorgen dat het gemakkelijker wordt om daarvoor in aanmerking te komen, want dat is ook geen goede zaak.

In 2011 zitten we aan 165 aanvragen, dat is dus opnieuw een serieuze daling. Maar er is ook goed nieuws: het aantal aanvragen uit de andere sectoren stijgt wel. Er kunnen dus nog altijd aanvragen worden ingediend en de kwaliteitsvolle dossiers zullen absoluut nog altijd gehonoreerd worden.

Mevrouw Idrissi, mijnheer Dehandschutter, ook de discussie over het aankoopbeleid hebben we al vaker gevoerd. Het is altijd goed om eens te bekijken wat de geschiedenis van het beleid is, om eens te bekijken waar een bepaalde beslissing vandaan komt. Het aankoopbeleid gebeurde vroeger op basis van een adviescommissie. Dat beleid werd door een beslissing tijdens de vorige legislatuur door de toenmalige minister van Cultuur al stopgezet. Men vond dat geen goede manier van werken. Het aankoopbudget werd sindsdien toegekend aan het M HKA, dat de exclusiviteit kreeg om aankopen te doen voor de Vlaamse Gemeenschap. Het is dus geen beslissing van mij, ik heb niet gezegd dat we niet langer aankopen, maar tijdens het beleid van de vorige minister werd beslist dat het M HKA het aankoopbudget kreeg en de mogelijkheid heeft om aan te kopen.

Er werd gevraagd hoe dit nu verder gaat. Het klopt dat ik beslist heb om wat vraagtekens te plaatsen bij die exclusiviteit. Ik vind het eigenlijk niet gezond om het aankoopbeleid exclusief aan één instelling toe te kennen. Ik ben daar dus deels van afgestapt.

In de nieuwe ontwerpbeheersovereenkomst met het M HKA, die binnenkort aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd, wordt het aankoopbeleid als een geïntegreerd deel van de werking ingeschreven. Daarnaast meen ik dat een autonoom en selectief aankoopbeleid wel een belangrijk instrument kan zijn vanuit de overheid voor het kunstenbeleid. Ik heb daarom aan het agentschap Kunsten en Erfgoed gevraagd om te bekijken wat de randvoorwaarden zijn en welk model we kunnen ontwikkelen. We hebben het aankoopbeleid dus niet in de prullenmand gegooid, maar het is goed om daar eens vragen bij te stellen.

Er is trouwens ook een discussie die veel te weinig wordt gevoerd en waarbij we een aantal drempels moeten overwinnen. Het is goed dat de overheid een goed aankoopbeleid heeft, maar bij een goed aankoopbeleid hoort ook een afstootbeleid. Dat zie je in het buitenland veel meer. Ik denk dat men ook daarover moet nadenken. Wanneer men collecties aankoopt, moet men die op een bepaald ogenblik ook kunnen verkopen. Men moet niet zijn patrimonium wegdoen, maar als men een overaanbod heeft van een aantal werken, kan men op een bepaald moment beslissen een werk af te stoten en met die middelen werken van jonge kunstenaars aan te kopen. Dat gebeurt heel veel in het buitenland, maar wij hebben daar blijkbaar niet altijd de moed voor. Het is delicaat, maar het kan perfect. We moeten ons patrimonium niet afstoten, maar er zijn bijvoorbeeld in het M HKA een aantal werken die minder relevant zijn geworden en die we niet zouden moeten behouden. Daardoor verarmen we niet, maar dat budget blijft dan aangewend voor een collectie die kan worden aangekocht. Ik vind dat die mogelijkheid veel te weinig aan bod komt.

Over het sociaal statuut heb ik het daarnet uitvoerig gehad. Mijnheer De Gucht, het klopt dat er een fiscaal aspect aan verbonden is dat in de discussie wordt meegenomen. Ik heb daarnet geantwoord op de eerste vraag om uitleg van deze namiddag – maar toen was u nog niet aanwezig – dat we uiteraard bezorgd zijn over de evoluties die daar bezig zijn. We hebben nog wat meer duidelijkheid gevraagd van de federale overheid. Als we die hebben, kunnen we verder kijken hoe we daarmee omgaan.

Collega's, ik wil de bezorgdheden van het NICC enigszins nuanceren. Daarmee wil ik niet alles weggeven. Die bezorgdheid leeft bij mij ook. We zullen daar blijvend oog voor hebben. Ik ben echter niet voor het opnieuw invoeren van bepaalde schotten. Wat het aankoopbeleid betreft, heb ik het opengetrokken, heb ik het M HKA die opdracht gegeven en heb ik het agentschap gevraagd of we die exclusiviteit wel moeten behouden.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Minister, ik dank u voor het zeer omstandig en gedetailleerd antwoord.

De cijfers die u citeert en de cijfers die het NICC citeert, verschillen gevoelig. Ik denk dat het goed zou zijn om eens met de drie partijen, de parlementscommissie, de minister en het NICC, rond de tafel te zitten. De cijfers die het NICC hanteert, vallen niet zomaar uit de lucht. Die zijn ergens opgepikt. Hoe komen ze daaraan? Hebben ze een aantal zaken over het hoofd gezien? Het bedrag van 744.000 euro hebben we ook gekregen, maar in plaats van de verdubbeling die u aangeeft naar 1,4 miljoen euro, vallen zij ongeveer in hun berekening terug op 70 procent. Dat is net het tegenovergestelde. Het is nodig die cijfers eens uit elkaar te trekken.

Ik ben verrast door de zeer snelle afname van het aantal aanvragen: 280 in 2009, 220 in 2010 en vorig jaar slechts 165. Dat is een dramatische daling. Ik denk dat we niet alleen aan het agentschap maar ook aan het NICC eens moeten vragen of daar een verklaring voor is. Wat doen die mensen nu? Zijn die ermee gestopt? Zijn die ergens in dienst getreden? Werken die bij een organisatie? Daar moet verder onderzoek over gebeuren.

Minister, over het schotteloos beleid denk ik dat we het principieel allemaal eens zijn. We moeten ook oog hebben voor ongewenste neveneffecten en die tegengaan. Dat is ons aller bekommernis. De vraag is alleen: hoe doe je dat?

Minister, ik dank u ten slotte voor de informatie en de geschiedenis van het aankoopbeleid. Ik denk dat u een perspectief hebt geschetst dat wij kunnen verdedigen. Ik denk inderdaad dat een overheid een aankoopbeleid maar ook een verkoopbeleid moet hebben. Het woord 'afstootbeleid' vind ik nogal afstotelijk. Daar moet in alle intellectuele eerlijkheid en openheid over kunnen worden nagedacht. Maar om dat in de praktijk te brengen? Ik heb de heer Caron met de wenkbrauwen zien fronsen, en hij doet dat nogmaals. Het is een zeer delicate aangelegenheid en dat zal nooit zonder controversie gebeuren, zoals dat overigens met het aankoopbeleid ook het geval is. Kunst en controversie moeten samengaan, ook wat dat betreft.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik dank u voor het zeer uitgebreid antwoord. Indien er dergelijke verschillende cijfers worden gehanteerd, dan is het belangrijk om die uit te klaren. Als zij blijven bij hun cijfers en u andere cijfers hebt, kan ik daar niet over in discussie treden, maar ik kan alleen maar vaststellen dat dat zo is. Het is belangrijk om daar duidelijkheid over te scheppen.

We moeten de juiste cijfers hanteren. Het is ook onthutsend dat op een vrij korte periode het aantal aanvragen daalt. Ik weet ook niet waarom dat zo is. Het beleid kan daar weinig aan verhelpen, maar dat moet toch worden onderzocht.

Het NICC stelt dat er geen geld voor het aankoopbeleid meer is. U zegt dat dit niet klopt. Er is wel geld weggehaald bij het MHKA, dat tot voor kort de exclusiviteit van het aankoopbeleid voor de Vlaamse overheid had. U zegt dat het goed zou zijn om die exclusiviteit te doorbreken en een onafhankelijk comité van ambtenaren een deel van die taak te laten verrichten. Klopt dat?

De heer Jean-Jacques De Gucht: U hebt een uitvoerig antwoord gegeven, maar ik heb nog een korte vraag. U zegt dat eens moet worden bekeken wat er van het fiscale luik zal terechtkomen. Is het geen goede suggestie om eens met uw Franstalige evenknie te overleggen, en samen het federale niveau een concreet voorstel over te maken? Dat lijkt mij niet onlogisch. Hebt u in dat verband een termijn in gedachten?

De heer Bart Caron: De vermindering van het aantal aanvragen is inderdaad verontrustend. Het zou nuttig zijn de cijfers te krijgen van het aantal goedgekeurde aanvragen, en ook van het totale bedrag. Ik vermoed dat de dalende tendens op zijn beurt potentiële aanvragers

afschrikt. Mensen van het NICC zeggen mij dat ook. Als de totale pot kleiner wordt, komt er een neerwaartse spiraal op gang. Ik kan het evenwel bij het verkeerde eind hebben.

Minister Joke Schauvliege: De pot is niet kleiner geworden.

De heer Bart Caron: Dan klopt de redenering niet. In elk geval zou het goed zijn om te weten te komen wat de verklaring is.

Ten behoeve van de organisatie van het aankoop- en afstootbeleid zijn er verschillende technieken. In de afgelopen maanden hebben een aantal mensen gezegd dat er geen geld meer is voor aankopen door het M HKA. U zegt dat u uw budget splitst: een deel blijft bij het M HKA, een ander deel wordt apart gehouden. Ik heb een concrete vraag: is er nog geld voor aankopen in 2012 door het M HKA beschikbaar?

Minister Joke Schauvliege: De cijfers van het NICC zijn al bekeken. Wij hebben daarover al verschillende keer vergaderd. Misschien zou het goed zijn om daarover hier met de organisatie van gedachten te wisselen. Vergeet ook niet dat die organisatie een belangenbehartiger is en optreedt als een syndicale organisatie – ik bedoel het positief – die opkomt voor zijn zaak.

Het klopt dus niet dat er minder middelen beschikbaar zijn. Wel is in de pers die perceptie gecreëerd. Dat is evenwel mijn verantwoordelijkheid niet, maar wel die van sommigen, waaronder misschien ook van het NICC zelf. Misschien zijn er mensen die geen aanvraag indienen omdat zij denken dat er minder middelen zijn, maar dat laatste is dus niet juist. Er zijn nog nooit zo veel middelen geweest.

Ik zal eens opzoeken hoeveel afwijzingen er zijn. Het is goed om weten dat het totale aantal aanvragen niet vermindert. Er is wel sprake van een verschuiving van aanvragen van beeldende kunstenaars naar kunstenaars van andere disciplines. Beeldende kunstenaars beperken zich tegenwoordig immers niet langer tot werk in de niche van de beeldende kunsten. Hierover kan een boeiend debat worden gevoerd, als u dat tenminste, naar aanleiding van een hoorzitting, zou willen organiseren.

Mijnheer De Gucht, het is misschien goed dat u mijn antwoord eens naleest in het verslag, zodat we het debat hier niet helemaal opnieuw moeten voeren. Ik heb gezegd dat we in december van de RVA een aantal verduidelijkingen op papier hebben gevraagd. We wachten echter niet af tot er iets komt. We geven de RVA in januari nog de tijd dat te verduidelijken. Lukt dat niet, dan gaan we het gesprek aan. Dat gesprek kan inderdaad misschien gebeuren met mijn collega van de Franse Gemeenschap. Misschien kunt u ook zelf, in uw andere hoedanigheid aan de overzijde, op basis van mijn antwoord een aantal parlementaire vragen stellen, die misschien ook voor veel duidelijkheid kunnen zorgen. Federaal zit u trouwens ook mee in de meerderheid.

Het klopt dus niet dat er minder geld naar individuele kunstenaars gaat. We mogen niet in de val trappen individuele kunstenaars en beeldende kunstenaars door elkaar te halen. We moeten dat goed scheiden. Voorzitter, misschien moet deze commissie dat debat eens aangaan, zodat dat alles nogmaals heel duidelijk wordt gemaakt. Dat zou zeer verrijkend kunnen zijn.

Nogmaals, het gaat hier over een belangenbehartiger. Het siert deze mensen dat ze opkomen voor de belangen van hun sector. Men kan echter niet verwachten dat ze het altijd eens zijn met inzichten die van de andere kant komen. Dat is enigszins eigen aan zo'n belangenbehartiger. Ik vind dat ook leuk. Het geeft immers wat debat in de sector, wat eigenlijk wel positief is. We moeten dat echter altijd enigszins in die context bekijken.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Minister, ik dank u voor de aanvullende informatie.

Voorzitter, het lijkt me raadzaam dat er toch eens een hoorzitting komt. Die hoeft niet eindeloos te zijn, maar ik vind wel dat die hoorzitting de vorm moet aannemen van een driehoeksoverleg. Ik vind hoorzittingen altijd interessant, maar de regering moet vertegenwoordigd zijn. We kunnen het immers allemaal wel eens zijn, maar het is de regering die het ei moet leggen.

Minister, u stelde in verband met de daling van het aantal aanvragen dat er eigenlijk sprake is van een verschuiving. Dan moet toch ook eens in kaart worden gebracht waarheen die verschuiving heeft plaatsgevonden.

Ik wil nogmaals benadrukken dat uiteraard het aankoopbeleid, maar ook een mogelijk verkoopbeleid moet uitgaan van een visie, die natuurlijk een culturele visie is. Er zal weliswaar sprake zijn van een aantal financieel-economische aspecten, maar het mag zeker en vast geen visie zijn die alleen uitgaat van financieel-economische imperatieven. Die visie moet onderbouwd en samenhangend zijn. Als men die visie kan ontwikkelen, dan meen ik dat men tot een verantwoord aankoop- en verkoopbeleid kan komen, waarbij qua collectievorming ook verschuivingen tussen diverse overheden en collecties bespreekbaar moeten zijn.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik hoor u zeer overtuigend zeggen dat er geen vermindering is qua middelen, dat dit veeleer een perceptieprobleem is. Het lijkt me dan logisch dat daar iets aan wordt gedaan, via communicatie, via een brochure. Als er manifest geen middelenafname is, dan hebben wij daar allemaal belang bij, ook de individuele kunstenaar die vandaag denkt dat de middelen zijn afgenomen en dat hij dus geen aanvragen meer moet doen. We moeten proberen om dat op een of andere manier recht te zetten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Wat dat laatste betreft: dat doen we voortdurend, niet alleen via ons agentschap en departement, maar ook via de steunpunten. Ook anderen zijn daarvan op de hoogte. Als er nog andere mogelijkheden zijn, dan is het voor mij geen probleem om dat te doen. Men moet natuurlijk ook wel de boodschap willen horen. Ik heb de indruk dat men soms liever doemscenario's dan positieve dingen hoort.

Mijnheer Dehandschutter, alle cijfers met betrekking tot de evoluties zijn te vinden op de website van het agentschap Kunsten en Erfgoed. We kunnen die u ook bezorgen, maar daar kunt u perfect alles terugvinden.

Mijnheer Caron, ik heb u onrecht aangedaan door niet te antwoorden op uw bijkomende vraag over het aankoopbeleid. Ik was dat gewoon vergeten, mijn excuses daarvoor. Het klopt dat binnen het M HKA expliciet in een bedrag voor aankopen is voorzien. Ik heb begrepen dat het binnen de beheersovereenkomst over ongeveer 100.000 euro gaat. Daarnaast is het inderdaad de bedoeling dat aankoopbeleid vanuit andere hoeken vorm te geven. We wachten op een nota ter zake, die een visie moet geven over de vraag wat moet worden aangekocht, hoe men daarmee omgaat, of er een mogelijkheid tot afstoten is, zonder dat men verarmt of dingen uit handen geeft die men niet uit handen wil geven. Laat duidelijk zijn dat er over dat laatste geen discussie bestaat. De heer Dehandschutter heeft het daarnet gehad over die visie.

We merken dat dit werkt in het buitenland. Ik verwijs naar het Museum of Modern Art (MoMA) in New York. Daar werkt dat goed. Op die manier genereert men nieuwe middelen om andere werken aan te kopen. We moeten daarover durven na te denken, maar ook wat dat betreft, mogen we niet over één nacht ijs gaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■